І чужому научайтесь, Свого не цурайтесь... Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 (201) 434-0237, 434-0807. УНСоюзу: 435-8740. Тел. з Ню Йорку: (212) BArcly 7-4125. УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 240. TWO SECTIONS (SECTION I) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 30-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1972 No. 240. VOL. LXXIX.

ПОЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ ДОБІГАЮТЬ ДО НАЙБІЛЬШ УСПІШНОГО ЗАВЕРШЕННЯ; В ОДНОМУ ТІЛЬКИ МІСЯЦІ ГРУДНІ ВПЛИНУЛО ПОНАД 200,000 ДОЛЯРІВ

Ню Йорк. — Своїми пожертвами на Центр Українських Студій в Гарварді наша Українська Громада в Америці записує таки справді одну з найславніших сторінок своєї так багатої в світлі події історії, як зважити, що в одному тільки місяці грудні, який ще не закінчений, вплинуло на ту ціль точно 207,187.03 дол. Від 12 жовтня ц.р., як у „Свободі" почався „рахунок вниз" потрібної на встановлення трьох катедр суми 1,800,000 дол., вплиби на ту ціль по 28-го грудня виносять сумарично в наших обставинах майже „астрономічну" суму 418,977.03 дол. В очолюваній мґром Степаном Хеминчем Головній Екзекутиві Фонду Катедр Українознавства передбачають, що за останні три дні загальні вплиби пожертв в грудні можуть дійти до чверть мільйона долярів. Для досягнення повної суми, потрібної на встановлення третьої з черги катедри українознавчих студій в Гарварді, потрібно ще 141,268.97 долярів, а що передачу повної суми на формальне встановлення третьої катедри заповіджено вже на день 20-го січня 1973-го року, отже існують всі вигляди на те, що до того часу ця сума буде зібрана, що рівночасно буде найбільшим збірковим досягненням в дотеперішній історії Американської України.

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

На встановлення трьох катедр потрібно	$1,800,000.00
Останньо вплинуло	$ 23,482.00
Досі зібрано разом	$1,658,731.03
НА СПЛАЧЕННЯ ТРЕТЬОЇ КАТЕДРИ ТРЕБА ЩЕ	$ 141,268.97

Більші пожертви зложили:

по 1,000.00 дол.: Юлія і Володимир Безсонів (Сомерсет, Н. Дж.), Надя і д-р Ярослав Мігайчук (Клівленд), д-р Люїза і д-р Євген Омельський (Клівленд), д-р Константин Перейма (Трой, Огайо), Анастасія і Михайло Пирські (Менгеттен, Н. Й.), д-р Олександра Школьник (Акрон, Огайо);

620.00 дол. — „Арка" (Ярослав Пастушенко і Роман Поритко, Менгеттен, Н. Й.);

по 500.00 дол.: д-р Марія і д-р Юрій Дицьо (Ню Бронсвік), Ярослава і Ярослав Дядига, Емілія і д-р Юрій Русин, д-р Мира і Леон Сагайдак, Сестрицтво св. Ольги при УАПЦеркві св. Володимира (усі з Клівленду - Парми, Огайо);

400.00 дол. — о. Василь Танчак (Ню Бронсвік);

по 300.00 дол. з Клівленду зложили: Іванка і мґр Адам Вовк, Любомира і Евстахій Кравчук, Орися Лагошняк;

по 250.00 дол.: д-р Степан Павлинський (Чикаго), Степанія і Василь Сікора (Клівленд);

237.00 замість квітів на могилу сл. п. Володимира Нича зложили 14 приятелів і кревних покійного включно зі стодоляровою пожертвою від Олександра Воробця з Флашінґу, Н. Й.;

по 200.00 дол.: Розалія і Григорій Головка (Клівленд), Олександра і Вільям Р. Гарліц (переслав Данило Зелем зі Шарлерua, Па.), Іванка і Осип Ікавий (Клівленд), Марія і мґр Євген Лозинський (склад взуття „Карпати", Менгеттен, Н. Й.), Н. Н. Н. (Бінгемтон, Н. Й.), Перший Відділ Організації Оборони Лемківщини (Ню Йорк, Н. Й.), Олександер Савка (Гартфорд), Василь Свідерський (Клівленд), Степан Стефанів в пам'ять стрийка мґра Івана Стефанева (Флінт, Міч.), УАПЦерква св. Володимира (Клівленд-Парма);

160.00 дол.: замість квітів на могилу бл. п. Тадея Романа Солука зложили приятелі покійного (Гартфорд);

150.00 дол.: Головна Управа Українсько Американської Жіночої Допомогової Організації (Менгеттен, Н. Й.);

125.00 дол.: Уляна і Борис Глинські (Істон, Па.);

120.00 дол.: Леонід В. Підстригач (Менгеттен, Н. Й.);

По 100.00 дол. зложили з нагоди століттєвого бенкету такі громадяни і організації з Клівленду і околиць (продовження списка): Володимир Базарко, Ми-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ОРГАНІЗАЦІЙНА КАМПАНІЯ УНС

(Стан з 28-го грудня 1972)

МЕТА НА ГРУДЕНЬ	— 700 НОВИХ ЧЛЕНІВ
РАНІШЕ ОДЕРЖАНО	— 284 ПОДАННЯ
ТЕПЕР ОДЕРЖАНО	— 85 ПОДАНЬ
ДО ЗДОБУТТЯ	— 331 НОВИХ ЧЛЕНІВ

В останніх днях подання про прийняття нових членів надіслали:

Василь Шаран (В. 407) — 14, д-р Ярослав Падох (В. 442 і 472) — 11, Василь Дідюк (В. 442) — 8, Михайло Фединишин (В. 155) - 5, Марія Душник (В. 293) — 5, Квітка Стецюк (В. 25) — 3, інж. Лев Блонарович (В. 34) — 3, Василь Труфин (В. 266) — 3, Мирослава Футей (В. 358) — 3; Володимир Пепюк (В. 67), Тома Панько (В. 85), д-р Іван Сєрант (В. 86), д-р Олександер Саноцький (В. 158), Михайло Кігічак (В. 240), Юрій Гавришків (В. 283) і проф. Олександер Бережницький (В. 442) по 2; Микола Ткачук (В. 114), Михайло Колодруб (В. 137), Стелла Расн (В. 171), Омелян Твардовський (В. 214), Богдан Дейчаківський (В. 233), Євген Репета (В. 240), Микола Оленчук (В. 279), Михайлина Іванюк (В. 290), Василь Лещук (В. 303), Михайло Гентош (В. 305), Стефан Саюк (В. 318), Казимир Мазена (В. 332), Григорій Кісіль (В. 336), Семен Гасяк (В. 355), пастор Василь Давидюк (В. 411) і Василь Остапяк (В. 478) — по одному членові.

33-ГО ПРЕЗИДЕНТА ЗСА ГЕРРІ С. ТРУМАНА ПОХОВАНО В ЙОГО РІДНОМУ ІНДЕПЕНДЕНСІ

Індепенденс, Мізурі. — В четвер 28 грудня ц. р. відбувся тут похорон померлого у вівторок 26 грудня на 88-му році життя 33-го Президента ЗСА Геррі С. Трумана. Поховано покійного Президента на подвір'ї Бібліотеки його ж імени, створеної ще за його життя в Індепенденсі, місті, де Геррі С. Труман провів молоді роки і де він жив з 1952 року, після закінчення своєї другої президентської каденції. Відбулися похорони згідно з бажанням родини Покійного при обмеженій кількості запрошених осіб, здебільшого колишніх найближчих друзів і співробітників кол. през. Геррі С. Трумана. Домовина покійного Президента була вкрита державним американським прапором і складена з шести гаубиць батерія Крайової Гвардії, що в ній колись служив Геррі С. Труман, попрощала його сальвою із 21-го пострілу. Із найближчої родини Трумана в похоронi взяли участь його 87-літня дружина Елізабет Вірджінія, донька Марґарет із чоловіком Кліфтоном Деніелом, співредактором щоденника „Ню Йорк Таймс", та чотирма дітьми. 83-літня сестра померлого Президента Мері Джейн Труман не змогла прибути, перебуваючи в той час у шпиталі. Похоронні обряди започаткував прощальною промовою великий майстер масонів у Мізурі В. Г. МекЛафлін, наслідник Трумана на цьому становищі. Після нього коротку церковну відправу провів Джон Г. Лембке, пастор єпископальної церкви св. Трійці в Індепенденс. Проводи тлінних останків Геррі С. Трумана відбулися в супроводі почесної військової ескорти і з покладенням труни над могилою представник американських збройних сил генерал Патрік Ф. Кассіді зняв із неї прапор і передав у руки дружини покійного Президента. Після цього домовину із тлінними останками спущено в могилу. Попереднього дня, в середу 27 грудня, останній поклін покійному 33-му Президентові ЗСА віддав колишній демократичний президент Линдон Б. Джонсон із дружиною та теперішній республіканський президент Ричард М. Ніксон з дружиною.

Пожежі в Манагві тривають, населення грабує крамниці

Масая, Нікарагва. — Пожежі у зруйнованій ще минулої суботи столиці цієї країни Манагві не припиняються. Горять зруйновані і незруйновані доми і ті з мешканців міста, які не послухали заклику до евакуації і залишилися у своїх напівзруйнованих домах, почали останніми днями грабувати порушені чи й опілілі крамниці, щоб здобути собі засоби для прохарчування. Уряд проголосив наказ до війська стріляти до грабіжників, але ж це не має багато впливу. Зорганізована урядом Нікарагви допомога дуже недостатня і призначена в першій мірі для поранених. Багато енергії у рятувальних роботах забирає розшукування засипаних людей під руїнами і віднаходження трупів. Зафероване американським урядом допомога — 45 000 тонн харчів — йде кораблями і жертви землетрусу зможуть скористати з неї щойно за яких два тижні. Більшість опілілого населення евакуйовано до недалекого від Манагви міста Насая і перебуває у важких матеріяльних умовах, потребуючи харчів, ліків й одягу. Згідно з дотеперішніми підрахунками внаслідок землетрусу в Манагві згинуло яких 7 000 осіб і 15 000 були поранені, але ж остаточні цифри загинулих ще невідомі. Місцеві банки не виплачують потерпілим їхніх ощадностей, а тільки гроші із поточних чекових конт і це збільшує нужду серед потерпілих. Сотки людей у Масаї живуть під вільним небом, побудувавши собі сховища із крісел, столів і ліжок, що їх одержали вони від місцевих мешканців.

У Литл Рок помер 100-літній журналіст

Литл Рок, Арканзо. — Найстарший активний журналіст у Америці, а можливо й у всьому світі, 100-літній видавець Джон Гайскелл помер у шпиталі 28-го грудня 1972 р. Він видавав „Арканзо Газетт" з 1902 року, а свою журналістичну кар'єру розпочав із репортера у Наксвіллі, Теннесі, в 1893 році, працюючи за 9 долярів тижнево. Редагована й видавану Джоном Гайскеллом газету збойкутувала в 1953 за її спровинт расової сегрегації. Тоді газета втратила 2 мільйони долярів, але витримала бойкот і вже наступного року здобула нагороду Пулітцера за видатну журналістичну службу. Гайскелл працював у редакції до 99-го року життя, і й після того ще диктував секретарці через телефон коментарі для своєї газети, а вона йому перечитувала всі головні вістки. Недавно перед смертю Джон Гайскелл ствердив, що важлива роля преси в житті людей не змінилася і в наші часи.

Страйк на залізниці ПАТ мав би початися в середу 3-го січня 1973

Ню Йорк. — Якщо залізнична лінія ПАТ, що з'єднує Ню Йорк із Ню Джерзі, розпочне страйк із 3-го січня, то до праці і з праці можна буде доїздити автобусами, або ж поїздами й автобусами. Транспортовий департамент стейту Ню Джерзі повідомив із Трентону про різні заходи для транспортації людей під час можливого страйку ПАТ. Пасажири потягів Пенн Сентрал, які доїздили до Ньюарку і потім їхали до Ню Йорку потягами лінії ПАТ, повинні залишитися в поїздах Пенн Сентрал аж до кінцевої зупинки в Ню Йорку, а звідти їхати підземкою до своїх місць праці. Між Ньюарком і Пенн Сентрал будуть ходити додаткові поїзди. Пасажири лінії Ірі-Лаканванна повинні доїздити до станції в Гобокені, Н. Дж., а звідти їх будуть перевозити до Ню Йорку автобусами. Автобус між Гобокеном і Ню Йорком буде коштувати 55 центів у одну сторону, краще мати приготовані дрібні гроші, щоб не затримувати черги. Пасажири, які їдуть до Ню Йорку з Джерзі Сіті, з площі Джорнал Сквер, будуть перевожені автобусами до 42 вулиці — автобусової станції „Бас термінал". Итимуть також автобуси з Джорнал Сквер до Ню Йорку на долині міста, до площі при вулиці Канал, де є „сабвей" лінії ІНД та ІРТ. За докладнішими відомостями у справі Ню Джерзі можна телефонувати (201) 646-2855, від 6 г. ранку до 8 г. вечора, крім субот і неділь.

Американське летунство заподіяло великі шкоди Північному В'єтнамові

Сайгон. — Американське командування у Південному В'єтнамі проголосило детальний список цілей, які були знищені або важко пошкоджені американськими бомбардуваннями, почавши від 18 грудня, коли-то президент Ніксон наказав відновити бомбардування Північного В'єтнаму. 8-моторові летунські суперфортеці Б-52 перевели впродовж 10-ти днів 147 місій, при чому в кожній такій місії ті літаки летять у формації 3-ох машин, кожна по 6 членів залоги. Названо 68 конкретних цілей — залізничних стацій, портів, електрівень, майстерень, фабрик, летовищ, мостів, радарних споруд і т. п. Крім того бойові джетові бомбардувальники перевели коло 1,000 подібних летунських місій. В минулий четвер 28 грудня ко муністи збили совєтськими протилетунськими ракетами дальші два літаки Б-52, кожній вартістю по 8 мільйонів дол., довівши до 14 число втрачених таких найбільших американських літаків, що їх уважали до того часу недосяжальними. Однак північно-офіційний часопис у Сайгоні повідомив, що амбасадор ЗСА Елсворт Банкер і головний командувач збройних сил ЗСА Фредерік Веянд поінформували президента Нгуєна Вана Тієу, що Америка знову обмежить свої налети нижче 20-ої паралелі, як це було перед 18 грудня ц. р. У Ганої комуністи показували журналістам 10 дальших американських воєнних полонених летунів. Загалом американці втратили від 18 грудня 73-ох летунів, вбитими або полоненими. Комуністи подають фантастичні цифри збитих американських літаків.

Арабські терористи захопили на 19 годин ізраїльську амбасаду в Таї

Бангкок. — Чотири арабські партизани - терористи ввійшли 28 грудня ц.р. вранці до ізраїльської амбасади в столиці Таї (Сіяму) Бангкоку, стерроризували й пов'язали чотирьох урядовців амбасади і дружини двох їх, та тримали їх, як закладників, впродовж 19 години, погрожуючи вбити їх, якщо ізраїльські власті не звільнять 36-ох в'язнених ними арабських терористів. Швидко після захоплення арабами ізраїльської амбасади — таїська поліція і військо густим кордоном оточили будинок амбасади, а таїські власті переговорювали з терористами. Ізраїльський амбасадор був у тому часі на церемонії офіційного проголошення молодого сина короля Фуміфола Адульдета наступником престолу. Між ізраїльськими „закладниками" в амбасаді був перший секретар амбасади та ізраїльський амбасадор з Камбоджи, який приїхав до Бангкоку у відвідини. Остаточно, головно завдяки посередництву єгипетського амбасадора, вдалося перекопати терористів, щоб залишили амбасаду й звільнили ізраїльських „закладників" та видали револьвери й ручні скорострілі, якими були озброєні, взамін за власну свободу. Їх відвезли на летовище і вони відлетіли до Каїро разом з єгипетським амбасадором і двома високими таїськими урядовцями, щоб мати гарантію безпеки. В Єрусалимі скликано надзвичайне засідання ізраїльської ради міністрів. Заактуалізувалось знову питання такого сторожения всіх ізраїльських амбасад та інших станиць у широкому світі, щоб вони не могли впасти жертвою арабських терористів. Ізраїльський уряд подякував таїському урядові за успішну поміч.

Польща обмежує подорожі туристів до Східної Німеччини

Варшава. — Після одного року експерименту з „відкритим кордоном" між Польщею і Східною Німеччиною, польський уряд проголосив такі митні обмеження для закупна у Німеччині різних товарів, що у практиці вони значно зменшать особовий рух між тими двома країнами. Більшість туристів їхали виключно на те, щоб купувати у Східній Німеччині речі, яких нема в Польщі. Обмежено право виміни польських „золотих" на німецьку марку до 100 н. м., себто кругло 25 дол. Щоб унеможливити туристам вивозити з Польщі речі, що їх можна б продати на чорному ринку в Східній Німеччині, обмежено вартість змісту клунків туристів до 125 дол. Крім того, проголошено довгу листу предметів, що їх не вільно привозити взагалі із Східної Німеччини, незалежно від мита. Туди належать головно одяги, черевики, телевізори, синтетичні вироби і взагалі все те, за чим головно польські туристи їздили до Східної Німеччини. Можна й надалі в'їздити туди — і німцям приїздити до Польщі — без окремої візи, але загострено надзвичайну митну контролю. По німецькому боці мешканці прикордонних міст нарікали, що поляки викуповують весь товар з крамниць та спричинюють харчову кризу.

Єгипетський президент закликає приготовитись до війни проти Ізраїлю

Каїро. — Єгипетський президент Анвар Садат виголосив 28 ц. м. у парляменті велику промову, яку передавали й на телевізії, закликаючи громадян, щоб приготовились до можливого нового швидкого вибуху війни проти Ізраїлю. Він заявив, що доручив урядові перевести всі приготування до збройного визволення окупованих Ізраїлем арабських земель. Ту частину його промови пало всі оплескували. Оплескували також його заяву, що він сприяє одвертій дискусії над його промовою. У цьому місяці вперше в Єгипті студенти знову дозволили собі критикувати уряд за пасивність супроти продовжуваної окупації ізраїльцями арабських земель. Але водночас преса з жалем признавала, що внаслідку незгоди в арабському світі весь тягар нової війни нестимуть тільки три держави: Єгипет, Сирія і Лібія, при чому та остання не має кордонів з Ізраїлем. Західня преса не бере поважно єгипетських воєнних погроз, коментуючи, що без згоди й активної підтримки збоку Москви араби війни проти Ізраїлю не поведуть.

✔ У нюйоркській школі на Брукліні ч. 80 діти принесли гроші, щоб викупити спільні фотознимки, але в залю вбігли два замасковані бандити, забрали 2 000 дол. і зникли. У школі ч. 203 на Квінсі до кляси зайшов 20-літній злочинець з ножем, забрав у вчительки 5 долярів і скрився з очей переляканих учнів.

З-під амнестії в СССР вилучені всі в'язні засуджені на понад п'ять років ув'язнення

Москва. — В четвер 28-го грудня ц. р. тут проголошено указ Президії Верховного Совету СССР про амнестію з нагоди 50-річчя створення Совєтського Союзу. Всупереч усім очікуванням і закликам очолюваних акад. А. Сахаровим оборонців людських прав в СССР цю амнестію обмежено тільки до тих в'язнів, які були засуджені вперше на кари ув'язнення до п'яти років. Указ не буде стосуватися так званих „небезпечних державних злочинців" і виключає з-під амнестії практично усіх політичних в'язнів, засуджених здебільшого на речениці ув'язнення понад п'ять років. Докладна кількість в'язнів у Совєтському Союзі невідома, але все ж таки сподіваються, що з неї скористає декілька тисяч осіб, в першу чергу з-поміж тих, що були засуджені вперше до 5 років ув'язнення, воєнні ветерани, ки і ті, що одержали урядові медалі й ордени. Мали б скористати з амнестії також засуджені до 5 років ув'язнення жінки, які мають дітей нижче 17 років життя, вагітні жінки, особи, які поповнили злочин, не досягнувши ще 17 років життя, які також чоловіки, які закінчили 60 років і жінки, яким сповнилося 55 років життя. Окрема постанова стосується засуджених на ув'язнення до трьох років життя, у таборах примусової праці. Засуджені у другій половині 1972 року українські діячі культури, здебільшого із вироками на понад п'ять років, із амнестії не скористають.

Зміцнюється економічна могутність ЗСА

Вашингтон. — Країна прийшла до порогу 1973-го року з такими значними економічними успіхами, що можна говорити про економічний „бум" чи піднесення ЗСА, чому сприяли урядові заходи останніх років для поліпшення стану економіки. Вже відомо, наприклад, що в 1972 році автомобільна промисловість продала 10,8 мільйона авт — найбільше за всі роки існування в ЗСА такої промисловості, а спеціялісти вважають, що в 1973-му році буде продано 11 мільйонів автомобілів, у тому майже 60 відс. із штучним охолоджуванням. Також радіоприймачів і телевізійних апаратів продали в ЗСА на 20 відс. більше, як у 1971-му році. Навіть м'ясо, яке тепер значно подорожчало, насправді знаходить ще ділі, то більший ринок збуту: американці купили в 1972 році м'яса на 8 відс. більше, чим 5 літ тому. Про зміцнення економіки ЗСА свідчать і такі нібито менші факти, як подешевіння на 4,5 відс. перевізів залізницями вантажів в більшості районах країни, здешевлення майже на 2 відс. вартости помаранч і майже на 3 відс. рослинної олії тощо. Уряд уважно слідкує за розвитком економіки, готовий далі „заморожувати" ціни й прибутки, коли це буде потрібно для дальшої стабілізації й зростання економіки країни.

Помер св. п. о. прот. Василь Гороховський, заслужений душпастир, громадянин, патріот

Норвіч, Конн. — В середу 27-го грудня тут помер колишній український православний парох в Кембриджі, Масс. та інших місцевостях перед своїм відходом на пенсію, св.п. о. прот. Василь Гороховський, один з найбільш заслужених душпастирів та громадян - патріотів. Народжений на Поділлі в Україні та закінчивши там університетські студії, він в 1917-20 роках брав активну участь, в ранзі полковника Української Армії, в українських визвольних змаганнях. Після того перебував на еміграції в Чехо-Словаччині та був рукопокладений на священика в православній катедрі в Празі в 1924-му році. Три роки пізніше прибув до ЗСА та був призначений на пароха в Кембриджі, де і почав на цій землі свою віддану службу Богові і народові. Осиротив дружину Марію та 4 синів, які за прикладом свого Батька активні в нашому громадському житті та жертвенні на народні цілі. Усі є членами УНСоюзу. Єрейські похорони, в яких візьме участь Владика Андрій, відбудуться 30-го грудня, о год. 9-ій ранку з церкви св. Івана в Честерфілді.

ЯЛИНКА ДЛЯ ДІТЕЙ В УКРАЇНІ

Рочестер, (Б. Г.) — Старанням ОЖ ОЧСУ в Рочестері, Н. Й., при підтримці всіх організацій УВФ засвітиться тут Різдвяна Ялинка для дітей в Україні, які не будуть мати ялинки, бо їхніх батьків забрали московсько - большевицькі опричники від них малих і запроторили в тюрми і концтабори за вірну любов до свойого народу та рідної землі. Запрошуємо все Українське Громадянство міста Рочестеру бути учасниками цеї незвичайної ялинки в дні 6-го січня, ц. р. (субота) в годині 11-ій перед полуднем. На цю врочистість має прибути мейор міста Рочестеру, Стівен Мей. Місце: 220 Картер, поміщення церкви Богоявлення. Того ж дня, в годині 9.30 — 10 вечором, з радіостанції WROC на хвилях 1280 AM пересилатиму ОУВФ півгодинну різдвяну радіопередачу п. н.: Різдвяний сумерк над полями України.

НАРОДНІЙ ФОНД УККА ЗБІЛЬШИВСЯ НА ДАЛЬШИХ $3,440.00

Ню Йорк. — З канцелярії Українського Конгресового Комітету Америки інформують, що в останньому дні вплинуло до Народного Фонду дальших 3,440.00 дол. пожертв Національного Датку, збільшуючи зібрану в цьому році загальну суму до 79,015.00. Значить, для досягнення визначеної на цей рік бюджетової мети 100 тисяч долярів потрібно ще тільки 20,985.00 дол. З уваги на те, що замкнення бюджетових вплибів на 1972-ий рік відбудеться 8-го січня 1973, існують всі можливості, що до того часу бюджетова мета буде досягнена, що разом із пожертвами нашої Громади на Центр Українських Студій в Гарварді буде справжнім „лавровим вінком" наших пожертв в 1972-му році. В останньому дні більші пожертви до Народного Фонду УККА вплинули від його Відділів у Філядельфії, 2,340 дол. та в Ню Йорку, 350 дол., а між пересланими індивідуальними пожертвами були по 100.00 дол. від д-ра Романа Смика з Ковл Сіті, Ілліной, Михайла Мельниковича з Арізони та д-ра Ларіона Чолгана з Брукліна. Щоденні виказки більших пожертв до Народного Фонду УККА „Свобода" продовжуватиме аж до бюджетового замкнення 8-го січня 1973.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Велика людина

Про померлого у вівторок 26 грудня 1972 р. на 88-му році життя 33-го з черги президента З'єднаних Стейтів Геррі Трумана будуть ще довго говорити й писати, бо був він одним з найвидатніших лідерів в історії Америки і всього світу. Це власне цікавий парадокс: колись продавець у крамниці чоловічого одягу, став він у проводі наймогутнішої держави світу, прийняв найбільші виклики історії та перерішив одну її велику епоху. З ненавистю писали й писатимуть про нього совєтські історики, як про того, хто перший збагнув зламання Москвою постанов Ялтинського договору, став творцем Атлантійського Союзу (НАТО), відбудував европейський Захід Пляном Маршалла, протиставився совєтським плянам на Балканах і Далекому Сході, виступивши в обороні Південної Кореї. З найглибшим жалем згадуватимуть про нього японські історики, бож це він видав наказ скинути по атомовій бомбі на Гірошіму й Нагасакі. І він ніколи не жалів цього, всупереч усім критикам того вчинку. Що більше: ще недавно він заявив у пресовому інтерв'ю, що коли б ще раз опинився в подібній ситуації, як це було тоді, у серпні 1945 року, то без вагання підписав би знову такий самий наказ. Був людиною великої цивільної відваги і рішучости, водночас людиною великого серця, із найглибшим зрозумінням для людської недолі.

Ці його прикмети продиктували йому теж підписати в червні 1950 р. закон про допущення до Америки, із відкиненням твердих імігаційних бар'єрів нових емігрантів, жертв другої світової війни, внаслідок чого прибуло сюди круглo 400.000 осіб прерізної національности, в тому числі — вся нова українська іміграція.

Геррі Труман поставив бар'єр комуністичній агресії в Европі й на Балканах, не рахуючись з тим, чи він робить популярні чи непопулярні речі. Він говорив людям одверто, інколи дуже неприємні слова і мав також дрібні людські слабості. Він усе своє життя був „звичайною людиною", що довершила великих діл, і переходить до історії не тільки як велика людина, але й як великий Президент З'єднаних Стейтів Америки. А українська історія також запише, що цей великий державний муж був почесним головою Комітету Пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні і опісля в 1966-ому році прийняв встановлену Українським Конґресовим Комітетом почесну Шевченківську Грамоту Волі.

Імперський цирк

В СССР відбувається тепер щось подібне, як за царських часів у Росії, коли відзначали 200-річчя „Дому Романових", себто царської родини. До Москви звезли в ці дні не лише керівників центральних комітетів комуністичної партії з усіх „республік" та „депутатів" до Верховного Совєту СССР, а й тисячі співаків, музик, танцюристів із усіх околиць СССР. У Москві відбуваються урочисті концерти, мітинги, вечори, присвячені 50-річчю створення СССР. У Москві виступали з промовами партійні провідники комуністичних країн, за виїмком Альбанії, виступав і Фідель Кастро-Рус, який проголосив, що Куба під його керівництвом стала „членом великої соціялістичної сім'ї народів", отже — сателітом Москви. Концерти, промови, так звані народні гуляння і феєрверки над Москвою — все це мало б свідчити про велике свято, але на ділі це своєрідний імперський цирк, в якому ролю блазнів виконують головно чужі червоні ватажки.

Якщо говорити про якесь дійсно святкове почуття, то його можуть мати хіба росіяни, панівна нація в Совєтському Союзі. Всі промовці на засіданні Верховного Совєту СССР і на інших зборах вихваляли „великий російський народ" і „велику російську мову". Між закордонними „віншувальниками" Москві кубинський диктатор Кастро виявився найбільшим мовознавцем, сказавши, що „російська мова стала спільною мовою для всіх совєтських народів". Вже з цього прикладу видко, як колись нібито революційні большевики - комуністи зійшли за 50 років панування до цілковитого ретроградництва. Комуністичні рятівники російської імперії обіцяли народам рівноправність, розвиток їх мов і культур, а за півстоліття дійшли до відвертого, плянованого державою й імперським ЦК процесу російщення не-росіян. В економічному відношенні Москва з нагоди того „свята" сповістила, що хто заробляє 70 рублів на місяць, той не буде платити податку державі . . . До свого 50-ліття СССР прийшов . . . із купленим американським і канадійським хлібом.

Імперське свято було б смішним, коли б за ним не було трагедії мільйонів неповинних людей.

Ярослав Курдидик

ЗАКУЛІССЯ НУКЛЕАРНОГО РОЗЗБРОЄННЯ

У зв'язку з відновленням конференції в справі нуклеарного роззброєння між ЗСА і Совєтським Союзом (в скороченні САЛТ) варто пригадати, що ціла черга такого роду конференцій мала немовби „дві сторони медалі". Про одну з тих сторін медалі знаємо з офіційних повідомлень, що ті конференції мають дуже повільний темп, а ще менший практичний вислід. Про другий бік медалі, оцей, назвімо його, „мовчазний і засекречений", знаємо ще менше, бо про нього ніхто не звітує.

Та все ж таки ціла плеяда фахівців нуклеарної зброї і мілітарних коментаторів намагається дещо розвідати і поінформувати читачів преси, що в міжчасі осягнено в площинах мілітарно-політичній і технічній. Вони приходять до висновку, що водночас із конференціями всі зусилля учених і техніків обидвох сторін скеровуються на те, щоб якнайвище піднести якість та ефективність уже існуючої нуклеарної зброї.

Перша з цих „новин", якої не слід іґнорувати Заходові, це намагання Москви створити у космічних просторах нібито наукову стацію-плятформу з обмінною залогою і надзвичайно сильними телескопами, крізь які астрономи мали б збирати з космосу відомості, які важко здобути з землі з огляду на „мутність атмосфери". Однак фахівці завважують, що така плятформа може мати і дуже важливе мілітарне призначення: коли на неї вдасться перенести атомові ракети, то звідтіль можна буде запускати їх у кожне місце нашої плянети.

Щоправда, існує договір, за яким такого роду плятформи не можна використовувати для мілітарних цілей, але, як слушно завважує співробітник „Саєнс Віклі", проф. М. В. Гонн, ніхто досі не сказав, яким способом можна буде контролювати нашого противника, а з практики знаємо, що багато навіть дуже важливих договорів він не тільки однобічно змінював, а й просто ламав. Деякі фахівці кажуть, що це було великою помилкою ЗСА підписати такий договір, а ще більшою помилкою було погодження ЗСА на співпрацю з Москвою у побудові таких простірних стацій, бо це автоматично розкриє противникові всі секрети електронічної мініятюризації, які дали змогу американським астронавтам причалювати на Місяці. Москва в цій справі відстає від ЗСА щонайменше на 5-10 років.

З повідомлень мілітарних коментаторів виходить, що обидві сторони намагаються добитися того, щоб балістичні ракети мали більшу швидкість, кращу проникальність, зменшили свою питому вагу і мали більшу точність поцілу. При продукції ракет типу МІРВ з багатьма бойовими головками береться до уваги, щоб окремі головки, які у відповідний час має викинути „матірна ракета", не лише мали свої окремо сконструйовані механізми керування, але й були пов'язані з головною ракетою так, щоб вона узалежнювала їхню засяжність у просторі наміченого обсягу нищівности.

В останніх двох роках опрацьовується співдію „лазерового і радарового прицілу". Ця система має викривати специфічні об'єкти, наприклад, залізні споруди, фабрики і мости. При цьому бойові головки ракети МІРВ можуть поціляти у ворожі об'єкти на віддаль 100-150 миль від матірньої ракети. Фахівці - коментатори пишуть, що коли теперішню цільність, або т. зв. „правдоподібність влучання" з 500-1000 метрів від наміченої цілі можна буде зредукувати до 50-100 метрів, тоді вся нуклеарна зброя перейде на систему повної мініятюрної автоматизації.

У практиці виглядатиме це так, що всі наземні ракети будуть запускатися на команду електронічної машини, як тільки радари викриють, що ворожі ракети зближаються. Іншими словами, заатакована сторона не втратить ані одної секунди, щоб дозволити ворогові знищити одним ударом всі ракети в сильосах і дасть змогу протиракетним ракетам знищити ворожі ракети по змозі заздалегідь, ще поки вони долетять до цілі. Всі намагання в побудові нових ракет ЗСА ідуть в тому напрямі, щоб до 1975 року можна було запускати ракети під кутом, а не вертикально, що надаватиме їм не лише додаткової швидкости, але й забезпечить повну контролю точности їх влучання.

Як відомо, над усіми обчислювально - електронічними механізмами, жироскопами, показниками швидкости й апаратами, які контролюють доплив пального, отже основними інструментами для запускання ракет, „панує один спільний автоматичний мозок". Він кореґує швидкість ракети та всіх діючих на неї сил за виїмком сили ґравітації. Цю силу притягання розраховується окремою пов'язаністю з покажчиком швидкости. Американським ученим ніби вдалося вже „проломити деякі непохитні досі закони у силі ґравітації", і це змушує Москву прискорювати модернізацію вже існуючих ракет.

З уваги на те, що наземному запасові ракет загрожує знищення противником, посилилася будова атомових субмарин. Але надмірна кількість субмарин примусила посилити досліди над способами боротьби з ними. Не зважаючи на посилену „боротьбу проти субмарин", фахівці твердять, що до 1980 року всі ракети, які приспішено модернізують у ЗСА до засяжности навіть 7-8 тисяч миль, будуть виконувати ролю „пересувного атомового арсеналу", який важко буде знищити ворогові.

Коли перегони у зброєнні між ЗСА і СССР не вдасться взяти під контролю, тоді побудова нових ракет і їх вдосконалювання будуть продовжуватися із ще більшою винахідливістю і коштами.

СОВЄТСЬКІ РЕСПУБЛІКИ

У совєтській пресі часто публікуються різні „постанови" і „укази" таких совєтських державних і політично-партійних властей як ЦК КПСС, Рада Міністрів СССР, ЦК ВЛКСМ, ВЦСПС. Ці постанови, звичайно, адресовані не тільки республікам, як цього треба б очікувати, враховуючи дуже рекламовану „союзну" чи „федеральну" структуру СССР, але також краям, областям, національним округам, районам, а далі й колгоспам, радгоспам і навіть бриґадам, ланкам тощо. Така форма, що її стосують центральні совєтські власті, точно віддзеркалює совєтський т. зв. „демократичний централізм", але одночасно свідчить про фактичне місце всіх урядів, які займають у совєтській ієрархічній структурі управління нижче місце.

Нас цікавить місце республік і республіканських урядів, які згідно зі совєтською конституцією мали б являти собою суверенні одиниці навіть з правом виходу з СССР. Візьмемо, для прикладу, одну з найновіших совєтських постанов. Мова йде про „Постанову ЦК КПСС, Ради Міністрів СССР, ВЦСПС і ЦК ВЛКСМ про розгортання всесоюзного соціялістичного змагання робітників сільського господарства за збільшення виробництва і заготівель зерна та інших продуктів рільництва в 1973 році", що її опубліковано 5 грудня 1972 р. У цій постанові, яка з клясичною для всіх такого роду совєтських партійних і державних документів, подана ґрадація адміністраційних одиниць на совєтській адміністраційній драбині. На цій драбині знаходяться також і совєтські республіки, що виразно й недвозначно, не зважаючи на те, що пишеться на цю тему у совєтській науковій літературі з ділянок державного та конституційного права, вказує на те, що у випадку тих „республіканських формувань" маємо справу не з суверенними державами, а з фактичними адміністративними одиницями.

Фактом є, і на це можна знайти безліч доказового матеріялу у совєтській пресі, що під формальним оглядом совєтська республіка зрівняна не тільки з якоюсь національною округою, але навіть з колгоспом, чи що гірше, навіть з колгоспною бриґадою. Гіршої деґрадації „суверенної совєтської республіки" важко собі й уявити.

У згаданій постанові з 5 грудня говориться про „нагороди" для переможців у соцзмаганні в доставі зерна. Ніхто в цьому не пошкодований: ані республіки, ні колгоспи, ні колгоспні бриґади. Всім їм ЦК компартії та Рада Міністрів СССР визначили „червоні прапори", в тому числі союзним республікам — 7, автономним республікам і тотожнім формаціям — 43, районам і національним округам — 300, колгоспам, радгоспам — 3,000. Але це ще не все. З державного бюджету виділено республікам премії від 50 до 150 тися рублів, автономним областям — 25-75 тисяч рублів, національним округам — 5-15 тисяч рублів.

Ось так виглядає на практиці „суверенність" совєтських республік, що їм призначають і... прапори, і грошові нагороди. Чи не знаменно? Про це варто пам'ятати напередодні „50-річчя утворення Совєтського Союзу", що припадає на 30 грудня 1972 року.

Любов Коленська

МАНДРІВКА У МИНУЛЕ

Рік тому у вересні, коли перший осінній холод торкнувся п е н сильвенійських горбів і сивими вістунами сльот надходили мряки, Ейл Ґарбер, амиш, нащадок швайцарських імігрантів, запряг до воза коней — Неда і Біла, посадовив у ньому свою родину — дружину Лідію і четверо дрібних дітей: Елізабет, Кристіяна, Кеті та Рахилю і вирушив у довгу дорогу до Мейну. Його віз не мав надто привабливого вигляду: немов велика коробка з дерев'яними стінами, накритими брунатними й чорними плахтами, спереду прозора пластикова заслона проти негоди, бічне дзеркальце, щоб спостерігати рух авт ззаду, а всередині залізна піч на дерево з вужоподібною рурою, з якої великими клубами виходив дим. Поруч елеґантних авт незграбний віз Ейла Ґарбера виглядав наче дивовижне чудище, і аж тоді, коли наставали сутінки, ніхто не звертав на нього уваги.

Як не дивно, Ейл Ґарбер мандрував не в пошукуванні кращої праці, матеріяльного збагачення, ні. У нього чимраз дужче зростала туга за прабатьківською традицією в її найчистіших формах, за тією традицією, що кудись зникла, згубилася в ґіґантському індустріяльному світі, залишившись блідою відбиткою того, що колись існувало...

Ейл Ґарбер замандрував аж до Мейну, до містечка Атен, і там ніби знайшов повне задоволення у простому способі життя, без жадних модерних устатковань, підтримуваний горінням свого ідеалу — жити звичайним, але наскрізь духовим життям. Та хоча знайшов він землю, пригожу під фарму, і добре пасовище, — довго там не був. Його потягнуло до свояків, до рідної громади. Він і його родина почували себе в Мейні незвичайно самотньо, і 10 жовтня вибралися з Атен знову в мандрівку до Пенсильвенії, в рідну громаду амишів.

Запрягли коні й вирушили. Але коли скрипучий віз вже мав переїжджати Бер Мавтен Бридж, як подає „Ню Йорк Таймс", поліція затримала родину Ґарберів, бо закон забороняє кіньми переїздити той міст. Така була зустріч Ґарбера із модерним світом.

Під поліційною ескортою їх відставлено вбік, між сосни і клени, осторонь шосе. Делікатність у поведінці Ґарбера спонукала поліціянтів поставитись до нього зичливо. Вони мерщій поїхали до сусіднього містечка і доставили йому матеріял, щоб направив зужиті колеса, подарували смолоскип, щоб уночі освітлював собі шлях, і знайшли місце, де спокійно міг би пасти коні. Тим часом біля воза відбувалася ідилія: зодягнені в чорної і сірої барви убрання бавилися діти, час від часу несміливо зиркаючи на поліціянтів, а дружина Ейл Ґарбера у довгій сукні, в чорному капелюші, зав'язаному під підборіддям чорною стяжкою, готувала вечерю.

Ранком їм дозволено переїхати через міст.

Родина Ґарберів належить до надзвичайно консервативної секти, яка відкидає всілякі розкоші і вигоди, включно з автомобілем і електрикою. Вона пов'язана з іменем Якова Амана, швайцарського менонітського спископа з кінця XVII ст., який боровся за рішуче й суворе відокремлення від світських впливів. Багато амишів виемігрувало з Швайцарії до Америки і поселилося в Лянкастерському повіті, в Пенсильвенії, що й залишився по сьогоднішній день центром амишів. Вони мешкають по селах, не мають церковних будинків і Богослужения відправляють по своїх власних домах.

Ейл Ґарбер нарікає, що багато амишів вже не додержуються п р а батьківських традицій, навіть займаються продажем збіжжя, що колись було немислимим у тій секті. Ейл Ґарбер хоче бути вповні самовистачальним хоче сам робити для себе й родини убрання, сіяти й вирощувати льон, прясти й ткати, займатися гончарством. Та лихо в тому, що більшість амишів зовсім вдоволена із змодернізованого способу життя, вони навіть не завважують, як від них відходить молодь. А причина відходу в тому, що модерний світ вабить і всотує її, і старші, самі відходячи від традицій, вже нічого не мажуть зарадити...

Запрягаючи своїх вірних друзів Біла і Неда, ледь помітно усміхаючись у буйну, брунатну бороду, Ейл Ґарбер на від'їзднім сказав поліцистам: — „Протягом кожної днини ми проїжджаємо 20 миль, а проїжджали б і 25, коли б інколи не доводилось мандрувати горами, шукати паші і зустрічати інші перешкоди".

✔ Остання австралійська військова частина у В'єтнамі повернулася 20 грудня до Австралії, закінчуючи тим самим участь Австралії у в'єтнамській війні. Австралійський експедиційний корпус нараховував у час воєнних дій у В'єтнамі близько 8.000 вояків.

З НАШИХ ВУДНІВ

ПІД КІНЕЦЬ РОКУ

Коли приближаємось до кінця „старого" року і в нашій пресі появляються комунікати про вислід літературного конкурсу СФУЖО ім. Марусі Бек, нижче підписаного обгортають мелянхолійні думи - рефлексії, якими бажав би поділитися з читацькою публікою, щоб „легше стало на душі і легше на серденьку". От, незадовго вже будемо святкувати 25-річчя щасливого прибуття політичної еміграції на цю вільну землю, а досі ще не знайшлося серед стотисячної маси амбасадорів української справи хоч би єдиного мецената - фундатора літературних нагород — для мужчин, такого, як його посідає наше жіноцтво в особі достойної Марусі Бек.

Хтось скаже в цьому місці — „перепрашаю!" Адже є в Чикаго Комітет літературних нагород ім. Івана Франка! Вправді не роздає він нобелівських премій в десятках тисяч долярів, але завжди щось з нього християнинові капне. Так, це правда, що капне, але на таку оказію треба чекати чотири роки, як на конвенцію Українського Народного Союзу, — це раз, а подруге, коли справа прийде на розгляд жюрі, то нагороди звичайно капають жінкам...

Тож не треба дивуватися, що подратовані та розгаровані такою дискримінацією товариші пера пускаються інколи на легку диверсію — підшиваються під жіночі імена, про що довідуємось із знаменитого есею Ганни Черінь в 3 числі журналу „Овид", де вона виразно пише, що на одному з конкурсів СФУЖО „п'ять авторів виявилося чоловіками під жіночими псевдами" (стор. 17). Може це треба розуміти й так, що якийсь кохаючий чоловік - літератор просто допоміг дружині написати оповідання чи збірочку поезій, а коли твір нагороджено — монета так чи так залишається „в фамілії". В країні нашого поселення звання так званого „ґовстрайтера" (письменника - духа) широко практиковане і відповідно гонороване.

Все ж таки такого роду літературна кооперація чоловіка з жінкою на фамілійній базі не є, річ ясна, розв'язкою проблеми, і треба в наступному, новому році щось в цій справі зробити. Тут, власне, мені пригадалося, що дорога наша панна Маруся має рідного брата-патріота, активного в детройтській громаді діяча, адвоката Івана Века... Чи не можна б так якось хлопця загарувати, щоб він пішов слідами сестриці Марусі і став фундатором літературної нагороди тільки для мужчин?

Коли я натякнув про це одному з детройтських приятелів, він, традиційним українським звичаєм, почухав потилицю і сказав:

— Та... якби спершу поговорити на цю тему з Марусею, то може щось з цього вийшло б... Як Маруся скаже — Івась послухає.

ІКЕР

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

ВИПУСК VI

Березень 1972

(5)

Навіть Ваш Сталін у перші роки після Леніна, поки ще не стягнув маски, розумів те, чого не можете втямити Ви:

„Ленін ніколи не говорив, що лозунг розвитку національної культури в у м о в а х д и к т а т у р и п р о л е т а р і а т у (скрізь підкреслення оригіналу — В. Ч.) є реакційним лозунгом. Навпаки, Ленін завжди стояв за те, щоб д о п о м о г т и народам СРСР розвинути свою національну культуру. Під керівництвом Леніна, а не когось іншого, була складена і прийнята на 10-му з'їзді партії резолюція в національному питанні, де прямо говориться про те, що:

„Завдання партії полягає в тому, щоб д о п о м о г т и трудовим масам невеликоруських народів догнати центральну Росію, яка пішла вперед. Допомогти їм: а) розвинути й зміцнити у себе радянську державність, у формах, які відповідають національно-побутовим умовам цих народів; б) розвинути й зміцнити в себе, діючи на рідній мові, суд, адміністрацію, органи господарства, органи влади, складені з людей місцевих, які знають побут і психологію місцевого населення; в) розвинути у себе пресу і ш к о л у (підкреслення моє — В. Ч.), театр, клубну справу і взагалі культурно-освітні установи на рідній мові; г) поставити й розвинути широку сітку курсів і ш к і л, як з а г а л ь н о г о т а к і п р о ф е с і й н о-т е х н і ч н о г о х а р а к т е р у н а р і д н і й м о в і (підкреслення моє — В. Ч.)".

Чи ясно, що Ленін стояв цілком і повністю за лозунг розвитку національної культури в у м о в а х д и к т а т у р и п р о л е т а р і а т у.

. . . Хіба не ясно, що, борючись з лозунгом національної культури при буржуазних порядках, Ленін ударяв по буржуазному з м і с т у буржуазної культури, а не по її формі?

Було б безглуздо приписувати, що Ленін розглядав соціалістичну культуру, як культуру б е з н а ц і о н а л ь н у, яка не має тієї чи іншої національної форми. Бундівці, дійсно, приписували Леніну один час це безглуздя. Невже наші шановні ухильники таки поплентались по стопах бундівців?

Що ж лишилося після всього сказаного від аргументів наших ухильників?

Нічого, крім жонглювання флагом інтернаціоналізму і наклепу на Леніна". (Сталін. Твори, том 12, стор. 361-363).

Отже Вам винесено присуд устами найдорожчої Вам людини: Ви належите до ухильників, які розірвали з марксизмом, поплентались по стопах бундівців, жонглюють „флагом" інтернаціоналізму і чинять наклеп на Леніна . . .

∵

42. „У 13 році (знову 1913 рік — В. Ч.) на Україні українською мовою виходила тільки одна газета, 15 журналів. Спеціальна, наукова і технічна література не видавалася українською мовою зовсім. Тепер українською мовою видаються книги з усіх галузей науки і техніки. Якщо тираж книг, виданих на Україні в 1913 році, становив 1 мільйон примірників, у 1928 р. — 37 мільйонів, то в 1937 році...76.9 мільйона примірників. З них 65 мільйонів — українською мовою. А всього за роки Радянської влади (1918-1968 рр.) в республіці видано 24.823 назви книг тиражем 3 мільярди 403 мільйони 506 тисяч примірників, в тому числі українською мовою — 2 мільярди 574 мільйони 611 тисяч примірників".

(Б. Стенчук, стор. 105)

Цифр багато (мільйони, мільярди), ними можна затуманити голову. Але давайте холодно розберемося.

Якщо покладатися на порівняльні цифри, то слід визнати, що Микола II був великим українолюбцем порівняно з Олександром III. 1913 рік порівняно з 1863 роком (рік Валуєвського циркуляру) дав величезний відсоток зростання української книжки і преси.

За роки радянської влади на Україні, за Вашими даними, видано 75 відсотків книжок українською мовою (дані про Західну Україну до возз'єднання Ви чомусь обминаєте), що не відповідає частці населення української національності (врахуйте, що до війни населення України було набагато однорідніщим). Співставляючи скільки книжок було видано українською і російською мовами протягом одного року, Ви чомусь обмежуєтесь 1937 роком. А чому не даєте 1967, 1968 років? Не звучать, чи не так?

Чому б Вам з цифрами в руках не показати, як то багато видається українською мовою книжок „з різних галузей науки і техніки?"

А І. Дзюба натомість наводить дуже неприємні для Вас (точніше для Вас, як шовініста, приємні ,але не придатні для Вашої брошурки) дані, базуючися на тематичних планах наукових і технічних видавництв України на 1966 рік. Чому б Вам ці дані не спростувати?

∵

43. „Велика кількість літератури видається мовами народів СРСР. В Радянському Союзі було видано книг російською мовою в 1913 р. (Якщо розглядати Радянський Союз так, як Шульгін і Мейснер, то СРСР справді вже існував в 1913 році, як пишете Ви — В. Ч.) 23.805 назв. А в 1958 — 45.312 назв (зростання — 90%). Мовами інших народів СРСР в 1913 р. — 1.575, а в 1958 р. — 16.628 (зростання — 1.055%). В ті ж роки газет було російською мовою 775, стало 5,141 (зростання – 663%), а мовами народів СРСР було 59, стало 2.521 (зростання — 4.278%).

Де ж тут політика „русифікації", спитаймо у Дзюби?!"

(Б. Стенчук, стор. 105)

Не бачите де? Навіть у наведених Вами цифрах. Хоч як не намагаєтеся хитрувати, не обсяг і кількість примірників, а кількість назв (ніби тоненька пропагандистська брошура якутською мовою тиражем 500 чи 1000 примірників і російський „гросбух" тиражем 300 тисяч примірників порівняльні величини!). Ви знову танцюєте від Миколи II і вражаєте читача відсотками. Справді, відсотки грандіозні, „ударні" (1055%! 4278%!!!). Але їх не важко нагнати, якщо починати рахувати майже від нуля.

(Продовження буде)

Тексти матеріялів з VI випуску „Українського вісника" передруковуємо — за згодою Українського Видавництва „Смолоскип" ім. В. Симоненка — із одержаного з України й опублікованого ним окремим книжковим виданням VI-го випуску цього самвидавного журналу. Передрук іде повністю, без будь-яких змін і скорочень, з дотриманням вжитого у виданні правопису. Книжкове видання можна набувати у в-ві: Smoloskyp, P.O. Box 6066, Patterson Sta., Baltimore, Md. 21231, U.S.A.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
1321 W. LINDLEY AVE. PHILADELPHIA, Pa. 19141

З Волі Божої
упокоївся 20-го грудня 1972 року,
після довгої й тяжкої недуги
мій СИН і ДРУГ

МИКОЛА ДЕРБУШ

Спи спокійно до радісної зустрічі перед престолом Всевишнього.

МАМА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п.
ВОЛОДИМИРА Н. НИЧА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ І ПАНАХИДИ

в суботу, дня 6-го січня 1973 року
о год. 8:30 ранку

в Українській Католицькій Церкві св. ЮРА в НЮ ЙОРКУ;
в Церкві св. МИКОЛАЯ, при 24-ій і Попляр у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.;
і в Церкві оо. ВАСИЛІЯН в ҐЛЕНКОВ, Л. Ай.

Про молитви за спокій Душі Покійного в цей день просить

РОДИНА

РІЗДВО в ГАНТЕРІ

В НЕДІЛЮ, 7-го СІЧНЯ 1973 РОКУ
в День Празника Різдва Христового
о год. 8-ій вранці
буде відправлена

Торжественна Служба Божа

в церкві
св. Івана Хрестителя
в ГАНТЕРІ, Н. Й.

Просимо Шановних Власників і Відвідувачів Гантеру до численної участи.

ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

РІЗДВО

В ПАРАФІЇ
ПРЕСВЯТОЇ ТРОЙЦІ
В КЕРГОНКСОНІ, Н. Й.
НА
СОЮЗІВЦІ

ПОРЯДОК БОГОСЛУЖЕНЬ

В суботу, 6-го січня 1973 р. — в Навечеря Різдва Христового год. 9-та рано — СПОВІДЬ і СЛУЖБА БОЖА

В неділю, 7-го січня 1973 року — год. 11:15 перед полуднем — ТОРЖЕСТВЕННА СЛУЖБА БОЖА

Понеділок, 8-го та вівторок, 9-го січня 1973 р. — СЛУЖБИ БОЖІ о год. 7 веч.

о. ІВАН МАК, душпастир

Пластова Станиця в Ню Йорку

запрошує усіх Пластунок і Пластунів та батьків Пластової Молоді

НА ТРАДИЦІЙНЕ

ЗАПАЛЕННЯ СВЯТ-ВЕЧІРНЬОЇ СВІЧЕЧКИ

що відбудеться

в п'ятницю, 5-го січня 1973 року о год. 6:30 по пол.

У ВЕЛИКІЙ ЗАЛІ

Народного Дому при 140 Друга Евеню, Ню Йорк

Рівночасно кличемо Пластунів і Пластунок розкинених по усіх континентах злучитися з нами думками та бажаннями при пластовій Свят-Вечірній Свічечці.

ПЛАСТОВА СТАНИЧНА СТАРШИНА в НЮ ЙОРКУ

Запрошуємо ВШ. Громадянство на Українську Традиційну

НОВОРІЧНУ ЗУСТРІЧ

яка відбудеться в просторих бенкетових залях

"HOLIDAY INN"
of Somerville — US Route 22 (East Bound)
BRIDGEWATER, N.J. 08876

31-го грудня 1972 року
Початок о год. 9-ій веч. до ?

- При звуках 8 особової студентської оркестри „ТРЕМБІТА" з Торонта, Онт., під дир. Володимира Оленича.
- Холодний і гарячий буфет для гостей протягом цілої забави, включно з шампаном при ЗУСТРІЧІ НОВОГО РОКУ тільки за вступом 15.00 дол. від особи, 25.00 дол. від пари.
- Проситься резервувати столики на 6 і 8 осіб.

Тел. (201) 526-9500 Власники – українці

Увага! ГАРТФОРД, КОНН.! Увага!

Субота, дня 6-го січня 1973 року
о годині 4:15 - 4:45 вечора
на РАДІОСТАНЦІЇ АБС - ВРИМ — 840 з НЮІНГТОНУ, Конн.

будуть надаватися

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДИ
в Навечеря Різдва Христового

Спонзорує п. ред Петро Андрій Луцик, Ветерсфільд, Конн.

Членам ОбВУА і всім кол. Воякам Українського Війська подаємо боляче сумну вістку, що 27-го грудня 1972 року відійшов у Вічність на 75-му році трудолюбивого і видатного життя наш Незабутній Побратим по Зброї

СВ. П.
Інж. РОМАН ГОЙДИШ

кол. хорунжий Київських Січових Стрільців та УГА, Лицар Ордена Симона Петлюри, нагороджений Хрестом УГА і Воєнним Хрестом, довголітній, діяльний член ОбВУА — Відділ Ню Йорк, заслужений і визначний громадський діяч.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній Дружині Покійного та всій Опечаленій Родині передаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

УПРАВА ОбВУА — ВІДДІЛ НЮ ЙОРК

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Відбувся похорон бл. п. інж. М. Сокола

Бавнд Брук. — У вівторок 26 грудня ц.р. перевезено з похоронного заведення в Лейквуді, Н.Дж., домовину з тлінними останками трагічно загинулого на шляху між Ню Йорком і Лейквудом два дні перед тим інженера Миколи Сокола на Український Православний цвинтар у Бавнд Бруку. Протоієреї о. Євген Новицький і о. Павло Фалько відправили Богослужбу, о. Є. Новицький попрощав у церкві Покійного та потішав засмучену родину, а над свіжою могилою промовляв полк. Самойлів, голова Українського Національно-державного Союзу, членом керівних органів якого був Покійний. На посмертній тризні, згідно з бажанням вдови, не було промов. Син Покійного, лейтенант фльоти, командер Юрій Сокіл подякував від родини приявним, яких було кругло 100 осіб: члени ближчої і дальшої родини та широке коло приятелів передчасно загинулого Покійного. Між присявними переведено збірку на викуп землі під поширений тамошній цвинтар.

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДКИ НА ТЕЛЕВІЗІЇ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — В неділю 7 січня 1973 р. (Різдво Христове за ст. ст.) о годині 8-ій рано відбудеться концерт українських колядок у спеціяльній релігійній програмі місцевої телевізійної станції, канал 3-ій. Колядки співатиме український православний хор ім. А. Кошиця з української православної катедри св. Володимира у Філядельфії під управою проф. Петра Куриленка. Перед виступом хору буде коротке інтерв'ю о. протопресвітера Степана Біляка, настоятеля катедри.

В глибокому смутку повідомляємо, що 21-го грудня ц. р. померла на 83-му році життя, у шпиталі в Ірвінґтоні, Н. Дж.

бл. п.
ОЛЕНА ДЕ ПРАВДИЧ СОЛОГУБ-ХРОМОВСЬКА

колишня учителька середніх шкіл на Закарпатті.

ПАНАХИДУ за спокій душі Покійної відправлено в п'ятницю, 22-го грудня, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Литвина в Ірвінґтоні, Н. Дж.

СЛУЖБУ БОЖУ відправлено в суботу, 23-го грудня 1972 р. о год. 9:30 ранку в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку. Похоронено Покійну на Hollywood Cemetery в Юньйон, Н. Дж.

Всіх Приятелів Покійної, заслуженої громадянки, просимо про молитви.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Сестра СТЕФАНІЯ ТКАЧЕНКО, Мінneаполіс
і ПРИЯТЕЛІ з Ню Йорку, Нюарку, Ірвінґтону і Ню Гейвену

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
душпастиря, письменника і журналіста нашого Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ, БРАТА, ВУЙКА і ШВАГРА

бл. п. о. Совітника
ЕВГЕНА МАЦЕЛЮХА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в НЕДІЛЮ, 31-го ГРУДНЯ 1972 р. о год. 10-ій ранку в РІВЕРГЕДІ, Л. Ай — Церква СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ, в СТАТЕН АЙЛЕНД, Н. Й. в Церкві ПРЕСВ. ТРОЙЦІ;
в ПОНЕДІЛОК, 1-го СІЧНЯ 1973 р. о год. 12-ій дня, в НЮ ЙОРКУ, в Церкві СВ. ЮРА.

Родину, всіх Парафіян, Приятелів і Знайомих щиро просимо про молитви за спокій Душі Покійного о. Евгена.

СОФІЯ — дружина
СЛАВА СУЛЖИНСЬКА — донька з мужем ДАНИЛОМ і внуком ВОЛОДИМИРОМ
ОЛЯ ЖУК — донька з мужем ІВАНОМ і внуками: БОГДАНОМ і ОРЕСТОМ
ЛІДІЯ КОТЛЯРЧУК — донька з мужем ОМЕЛЯНОМ і внуками: ІГОРЕМ та ЕВГЕНОМ
ІРЕНА КОМАРНИЦЬКА — донька з мужем МИХАЙЛОМ і внучками: ХРИСТИНОЮ і ТЕРЕНЕЮ
ДАНИЛО — брат з дружиною СОФІЄЮ, братанком ВОЛОДИМИРОМ, з дружиною і дітьми
о. д-р ВОЛОДИМИР ҐАВЛІЧ — сестрінок
СТЕФАН ЮРЧИНСЬКИЙ — шваґер з дружиною НАДІЄЮ і сином ІГОРЕМ, з дружиною і дітьми
Родина МАЦЕЛЮХІВ і ЮРЧИНСЬКИХ та дальша Родина в Америці, Канаді, Польщі, Австралії і на Рідних Землях

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого
Інж. МИКОЛИ ІВАНОВИЧА СОКОЛА
на викуп землі під Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж.
складає 20.00 долярів

Марина РОШКОВСЬКА

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогого нашого Свояка і Приятеля
Інженера МИКОЛИ СОКОЛА
на викуп землі під Український Православний Цвинтар у Бавнд Бруку, Н. Дж.
25.00 долярів складають

Іван і Марія КЕДРИН-РУДНИЦЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогого Свояка і Приятеля
Інженера МИКОЛИ СОКОЛА
на викуп землі під Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.
складає 20.00 долярів

Оля ПЕРЛОВИЧ

Подаємо до відома сумну вістку, що дня 27-го грудня 1972 року відійшов у Вічність у м. Норвіч, Конн.

Протоєрей о. ВАСИЛЬ
ГОРОХІВСЬКИЙ

ур. на Поділлі, покінчив університет в Україні. В 1917, 1918 і 1920 роках, у ранзі полковника брав участь у Визвольних Змаганнях. У 1919 р. був призначений до ген. штабу, духовні свячення одержав у Православній Катедрі у Празі в листопаді 1924 р. Прибув до ЗСА 1927 р., де сповняв священичі обов'язки на багатьох парафіях, останньо у Честерфілд, Конн.

Тіло Покійного буде положене в українській православній Церкві св. Івана в Честерфілд, Конн.

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 29-го грудня ц. р. о год. 7-ій веч., яку відправлятиме Єпископ АНДРІЙ в асисті Священиків.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбудуться в суботу, 30-го грудня 1972 р. о год. 9-ій ранку з цієї ж Церкви на парафіяльний цвинтар.

Горем прибиті:

дружина — МАРІЯ
сини: МИКОЛА, ВАСИЛЬ, ОЛЕКСАНДЕР і МИХАЙЛО

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 27-го грудня 1972 року упокоївся в Бозі на 75-му році життя в Ню Йорку, по короткій і важкій недузі, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬО

бл. п. Інж.
РОМАН ГОЙДИШ

дипломований інженер економічних наук (Відень-Париж), учасник Визвольних Змагань в рядах Української Галицької Армії та Січових Стрільців, професор УТГ, член делеґатури УВУ, голова Контрольної Комісії Метрополітального Відділу УККА, член Управи Українських Професіоналістів та інших українських громадських установ.

ПАНАХИДИ відбудуться в четвер, 28-го і в п'ятницю, 29-го грудня 1972 р. о годині 8-ій вечора в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку.

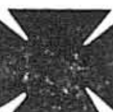
ПОХОРОН відбудеться в суботу, 30-го грудня 1972 р. Тіло Покійного буде перевезене з похоронного заведення П. Яреми до церкви Чесного Хреста, 22-12 30-та вулиця в Асторії, Н. Й., де відбудеться Похоронна Служба Божа в 9-ій год. рано. Опісля похорон на цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

СТАХА ГОЙДИШ — дружина
Д-р інж. ВОЛОДИМИР ГОЙДИШ — син з дружиною КУКОЮ і донькою МАГДОЮ
Інж. БОГДАН ГОЙДИШ — син, з дружиною ІРЕНОЮ
МУСЯ ГОЙДИШ — донька
і дальша Родина в ЗСА, Канаді, Україні і Польщі

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ
МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

ділиться з Українським Громадянством сумною вісткою, що в середу, 27-го грудня 1972 року над ранком відійшов від нас у Вічність на 75-му році свого трудолюбивого життя

бл. п. Інж.
РОМАН ГОЙДИШ

Голова Контрольної Комісії Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку, учасник Визвольних Змагань, абсольвент — дипломований інженер економічних наук Вищої Торговельної Школи у Відні та Парижі, професор УТГІ, член делеґатури Українського Вільного Університету, член Управи Т-ва Українських Професіоналістів та провідний член багатьох інших установ, неструдимий працівник на народній ниві.

ПАНАХИДИ відбудуться в четвер, 28-го грудня та в п'ятницю, 29-го грудня 1972 р. о годині 8-ій вечора в похоронному заведенні П. Яреми при 7-ій вулиці в Ню Йорку.

ПОХОРОНИ відбудуться в суботу, 30-го грудня 1972 р. о годині 9-ій ранку в церкві Чесного Хреста в Асторії, а звідсіля Тіло буде перевезене на Український Православний Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибитій Вельмишановній Дружині, Синам, Доні, Невісткам та Внукам, як також усій ближчій та дальшій Родині висказуємо глибокі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу, складаємо 50.00 долярів на Фонд будови нової Церкви св. Юра в Ню Йорку.

УПРАВА

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО — ВІДДІЛ ПЕНСИЛЬВЕНІЯ
з глибоким смутком повідомляє про смерть

бл. п.
Д-ра ЕМІЛЯ ГАРАСИМА

одного з ініціяторів УЛТ у Філядельфії, Па.

Вислови співчуття для Дружини, Дітей, ближчій і дальшій Родині від членів Товариства.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

ІЗ СХІДНЬОЇ НІМЕЧЧИНИ ВТІК до Західньої один 19-річний електромеханік, пробившись приватним автом почерез три дерев'яні бар'єри на кордоні у Гіршберґу, недалеко Гофу. Його прізвища не оприлюднено.

БЕНҐАЛЬСЬКІ СТУДЕНТИ ПІДПАЛИЛИ американський Інформаційний Центр у столиці Банґладешу Дакка у протесті проти бомбардування Америкою Північного Вєтнаму. Пожежа значно пошкодила той Центр.

НА ЛЕТОВИЩІ ПІД ЛОНДОНОМ ПРИТРИМАЛИ коло години американську фільмову зірку Джейн Фонда, як вона прибула туди з Норвегії, разом із її нареченим, таким, як вона противоєнним „активістом", актором Томом Гайденом. Офіційно заявлено, що це не була зумисна затримка з будь-яких політичних причин, а тільки ревізія пашпорту і клунків. Джейн Фонда, лавреатка „Оскара", придбала сумний міжнародний розголос, як вона різко виступала проти американського Уряду в радіо і на телевізії в столиці комуністичного Північного В'єтнаму.

АНДРЕЙ СІНЯВСЬКИЙ ЗГОЛОСИВ до совєтських властей просьбу — дозволити йому на переїзд на неозначений час до Франції. Відповіді ще не дістав. Сінявський був засуджений у 1966 р. разом із Юлієм Даніелом на 7 років кацету, але в минулому році його звільнили і від того часу він живе у Москві, не пов'язуючись з рухом спротиву. Його й Даніела засудили за друкування за кордоном своїх творів, в яких совєтський режим добачив „очорнювання" його.

МАО ТСЕ - ТУНҐ РОЗПОЧАВ 26 грудня ц. р. 79-ий рік свого життя. За прийнятим у Комуністичному Китаї звичаєм — ні одна тамошня газета не згадала про ту подію, хоч „червона книжечка" з „золотими думками" того голови китайської компартії, президента Комуністичного Китаю, осягнула найбільше число накладів з усіх тамошніх книжок. Не було ніякого офіційного святкування тих роковин.

ДЕЛЕҐАТУРА УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ в ЗСА
у великому смутку повідомляє, що 27 грудня 1972 р. відійшов у Вічність на 75-му році життя

бл. п.
Інж. РОМАН ГОЙДИШ

секретар Делеґатури УВУ в ЗСА, член НТШ, професор Правничо-Економічного Факультету УВУ та УВЕШ в Мюнхені, професор УТІ в Ню Йорку, учасник Визвольних Змагань в рядах СС і УГА, визначний економіст та громадсько-суспільний діяч.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 30-го грудня 1972 року на кладовище в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ВШ. Дружині і Рідні Покійного складаємо щирі співчуття у їх *тяжкому горю.*

НЮЙОРКСЬКА СТАНИЦЯ БРАТСТВА УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ
зі сумом повідомляє всіх своїх Членів Товаришів Зброї і все Українське Громадянство, що дня 27-го грудня ц. р. відійшов у Вічність з наших рядів

св. п.
Інж. РОМАН ГОЙДИШ

старшина Київських Січових Стрільців в часі наших Визвольних Зривів, знаний широкій нашій Українській Спільноті як член багатьох українських установ і організацій в Рідним Краю і на еміграції.

Хай чужа земля буде Йому легкою.

Достойній Дружині і всій Родині, щиро-сердечне співчуття складає —

УПРАВА НЮЙОРКСЬКОЇ СТАНИЦІ Б-ВА УСС

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
бл. п.
АНТОНА ФЕДЬКОВА
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
у ВІВТОРОК, 2-го СІЧНЯ 1973 РОКУ
в церквах:
в КЕРГОНКСОН, Н. Й., НЮ БРОНСВІК, Н. Дж., ПАРМА, Огайо, САН ДІЄГО, Кал.
і в СЕРЕДУ, 3-го СІЧНЯ 1973 РОКУ
у ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.
Родину, Приятелів і Знайомих просимо про молитви за спокій душі Покійного.
РОДИНА

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

рон Василина, Любомир Василів (гостинниця „Лис Микита"), Марія і Андрій Вільшанські, Ірина Волчук, Катерина і Михайло Горбань, Зорян Городиський, Сергій Довгий, Степанія і Михайло Думич, Марґарита і Терентій Єзерський, Володимир Жиґа, Ірина і Мирослав Іванишин, Рафаїла і Богдан Кичун, Володимир Корнацький, Василь Криса, Катерина і Дмитро Кунчак, Юстина і Дмитро Лаґошняк, Ольга і Михайло Лисий, Марія й Іван Маґоцькі, Анна і Михайло Малисевич, Роман Мацьків, Віра і Франко Молс, Степанія і Михайло Моцьо, Н. Н. в пам'ять д-ра Івана Подриґулі, Євген Небеш, Марія і Осип Побивайло, Розалія і Роман Подусівські, Ярема Попель, Роман Почтар, д-р Орест Рижій, Михайло Романів, Федір Сеничко, Осередок СУМА, Окружна Рада СУА в Огайо, 12-ий Відділ СУА, Володимир Старосольський (Ню Йорк), з продажі своїх платівок під час бенкету, Орест Фаріян, Анастазія і Антін Хомик, Катерина і Михайло Чапські, Теодор Швабінський, Марія і Теодор Шемечко, д-р Олександер Якубович, Євгенія і Антін Яцинич, Бурлєсон Граймс (Трой, Огайо), Теодор Луць (Акрон, Огайо);

зі стейту Коннектикат: п-во Е. Баляські (Колчестер), Стефан Бойко (Гартфорд), Голі Нейм Сосасті оф Ст. Марис Періш (Колчестер), Іван Ґулич (Юніонсвіл), Любов Данилович в пам'ять сестри Лукії Софії Голембйовської з Даниловичів ,Ню Гейвен), Станиця Б-ва Дивізійників (Гартфорд), Павло Когут (Гартфорд), Максим Коцур (Сейлем), Петро Кучерявий (Гартфорд), Теодор Лазар (Норвіч), Анна і Петро Рудко (Гартфорд), Данило Б. Сокальський, 106-ий Відділ СУА (Гартфорд), Петро Титор (Гарт.), Віра Чайківська-Карпе (Ню Гейвен);

зі стейту Ню Йорк: Ольга Войтів (Бінґгемптон), І. Данилович (Бронкс), Ольга і Роман Кекіш (Мавнт Вернон), д-р В. Кокорудз (Овеґо), Тамара і д-р Богдан Мриц (Покіпсі), Діонісія і Микола Ненадкевич (Бронкс), Іван Ф. Сененький (Бінґгемптон), Катерина і Йосафат Турчин (Бронкс), Укр. Православна Ліґа — Відділ св. Івана (Джансон Сиτі), Роксана і Аскольд Хемич (сестричка і братчик у віці 9 і 6 років, Менгеттен, Н. Й., школярі св. Юра);

зі стейту Ню Джерзі: Катерина і Петро Царук (Парсіпані), Михайло Менш (Піскатавей), Анна і Стефан Мельничук (Мілстон), Ольга і Теодор Марущак (Ірвінґтон), Петро Величко (Кліфтон), Христина і Володимир Баранецькі (Мейплвуд), Істерн Райт Мішен оф ди Мост Голи Редімер оф ди Стейт оф Ню Джерзі (Ст. Джонс Періш, Нюарк);

зі стейту Пенсильвенія: Михайло Марків, Михайло Повх — обидва з Батлер, Па.;

мґр Роман Голод (Чикаґо), Володимир Іваницький (Флінт, Міч.).

Пожертви на Центр Українських Студій в Гарварді можна відтягати від оподаткування.

Чеки виставляти на Ukrainian Studies Fund **та пересилати на адресу:** Harvard University, Room 208, 1737 Cambridge Street, Cambridge, Mass. 02138.

Ґітара в німецькій церкві

Багато - хто очевидно може віднестися з недовір'ям до того, щоб при богослуженнях в німецькій кірхе, ґітарою можна замінити орґан, а між тим, уживання ґітари при богослуженнях існував, при чому відома і популярна німецька пісня „Тиха ніч" вперше виконана на ґітарі, а не на орґані, в Оберндорфській кірхе в Німеччині про що написано у німецькому часописі „На Батьківщині" в ч. 12-му 1839 р.

Напередодні Свят-Вечора 1818-го р., помічник пастора Йосиф Моор, передав в Оберндорф учителеві сусіднього села Арнсдорфа — Францові Груберові, який до того ще й був орґаністом, скомпонований Моором різдвяний вірш — відому не тільки нам, але майже всім, пісню „Тиха ніч, свята ніч" і просив музиканта скомпонувати до слів цієї пісні відповідну мелодію, для двох солістів, хору та ґітари.

Франц Грубер виконав доручення Йосифа Моора і таким чином у Свят - Вечір 1818-го р. у невеличкій кірхе, закинутої Зальцбурзької гірської оселі пролунала вперше ця настроєва пісня в супроводі ґітари.

Як подав той же часопис „На Батьківщині", враження від такої сполуки голосів враз із ґітарою викликало підвищення молитовне враження.

Степан Сорогинський

ВИСТАВКА КЛИМА ТРОХИМЕНКА ПРОДОВЖЕНА ДО 1-ГО ЛЮТОГО

Філядельфія. — Виставка образів Клима Трохименка, відомого мистця - кольориста, представника старшого покоління українських майстрів пензля, продовжена у Філядельфії до 1-го лютого 1973 року, при 902 Асбері Террас. Там же виставлено 15 образів П. Холодного старшого, Пачовського, Кивелюка, Сошенка, С. Ґеруляк, С. Лади, а також Цукареллі, Токе, Феті й ін. Директор Мистецької Студії „Френдс Нейборгуд Ґілд" Франсіс МекКарті, у якого Клим Трохименко студіював малярство в 1951-1968 рр., схарактеризував цього українського мистця, як „найбільш працьовитого й послідовного студента", який мав видатні успіхи в студіях і який „не наслідував нікого й ніколи не відступав від своєї власної форми".

Вступайте в члени УНСоюзу!

СУСК ВИДАВ ПЛАТІВКУ З УКРАЇНИ

Торонто. — За повідомленням Б. Хом'як із Торонта, Союз Українських Студентів Канади випустив своїм накладом мало відому в Україні під назвою „Кобза", яку в УССР „продавали тільки туристам". Гурток „Кобза" виконує українські пісні, в супроводі оркестри. Як зазначено в листівці СУСК, члени гуртка „Кобза" „не згоджувалися співати ані російські пісні, ані з політичним змістом. За це їм було заборонено грати поза Києвом, а їхня пластинка продавалася тільки туристам напоказ". Тому СУСК випустив цю платівку в перевиданні в Канаді. Коштує 5 долярів з пересилкою. Прибуток іде на потреби СУСК. Замовляти на адресу:

SUSK, 67 Harbord St.,
Toronto, Ont., Canada

УКРАЇНСЬКА РІЗДВЯНА ПРОГРАМА НА ТЕЛЕВІЗІЇ В ДЕТРОЙТІ

Детройт (Фр. Л.). — Заходами референтури зовнішніх зв'язків Метрополітального Відділу УККА, в неділю, 7 січня 1973 року о годині 10 рано, на 2-му каналі телевізійної сітки СіБіЕс, на програмі під назвою „Лет'сі" під керівництвом д-ра Люїса Гергарда — відбудеться українська Різдвяна програма, в якій візьмуть участь: інж. Василь Колодчин (інтерв'ю, пані Віра Андрушків (українські різдвяні звичаї) і група дітей з українськими колядками в інструментальному супроводі під керівництвом пані Анни Томяк. Українців метрополітального Детройту проситься в поданий день і час дивитися на цю різдвяну програму, а відтак висказати керівникам телевізійної станції хоч би коротку письменну подяку за зацікавлення українськими справами. Керівники стації належно це оцінять. Писати на адресу: Television Station WJBN-TV Chanel 2, 2Storer P, Southfield, Mich.

Вступайте в члени УНСоюзу!